

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 09.03.2017
Vår ref.: 201004731-37
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Johanne Rognstad

Oversendelse av klage på vedtak av 01.02.2017 om avslag til Nonstadgilet kraftverk i Vaksdal kommune i Hordaland.

Vedtaket om Nonstadgilet kraftverk av 01.02.2017 er påklaget av grunneiere.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 01.02.2017. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Viser til vedtak gitt 01.02.2017 vedrørende søknad datert 02.02.2016 om tillatelse til bygging av Nonstadgilet kraftverk i Vaksdal kommune i Hordaland.

Norsk Vannkraft AS ønsker sammen med grunneierne å utnytte et fall på 530 m fra inntaket på 795 moh. til kraftstasjonen 265 moh. Tilløpsrøret blir 1850 m langt, og er planlagt nedgravd på vestsiden av Nonstadgilet. Store Nonstadgilsvotn planlegges overført til søndre Nonstadgilsvotn. Det planlegges en midlertidig anleggsvei opp til inntaket, som senere vil legges om til ATV-vei for tilkomst til inntaket. Det er ikke nødvendig med ny vei til kraftstasjonen. Middelvannføringen er 320 l/s, og kraftverket er planlagt med ei maksimal slukeevne på 880 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,7 MW, med en estimert årsproduksjon på 9,7 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1,8 km lang elvestrekning i Nonstadgilet. Det er foreslått en minstevannføring på 22 l/s hele året.

NVE har i vedtak av 01.02.2017 avslått søknaden om tillatelse til å bygge Nonstadgilet kraftverk. NVE har i vedtaket følgende oppsummering og konklusjon:

«Nonstadgilet kraftverk vil produsere om lag 9,7 GWh i et gjennomsnittsårlig og har en utbyggingspris som er nær gjennomsnittet for konsesjonsgitte småkraftverk de siste årene. I vedtaket har NVE lagt vekt på at Nonstadgilet kraftverk vil gi varige sår i et sårbart høyfjellsområde og forringe opplevelsen av Eksingedalen som et natur- og kulturlandskap med stor verdi. NVE konstaterer at Fylkesmannen er imot at det gis konsesjon til Nonstadgilet kraftverk. Kommunens og fylkeskommunens positive uttalelse forutsetter at tiltaket ikke gir

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

varige sår i landskapet. Denne forutsetningen mener NVE ikke lar seg gjennomføre for Nonstadgilet kraftverk.»

Det vises til NVEs vedtak av 01.02.2017 for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader samt ytterligere utdypninger av NVEs vurderinger.

Klagen

NVEs vedtak av 01.02.2017 om avslag til Nonstadgilet kraftverk er påklaget av grunneierne, som sammen med Norsk Vannkraft AS er tiltakshaver for prosjektet. Klager mener NVE har tillagt områdets verdi for allmenne interesser for stor vekt i sitt avslag. Videre uttaler klager at NVE ikke har tatt hensyn til de foreslåtte avbøtende tiltakene som har kommet fram i høringsrunden og som søker har sagt seg villig til å i møtekomme.

Klager skriver følgende i klage av 20.02.2017:

«(...) NVE tillegg ikkje private interesser nokon form for vekt i sitt avslag. Det vert her peika utelukkande på ulemper for allmenne interesser, noko me finn underleg, då det berørte området slik me ser det ikkje har noko større verdi for allmenne interesser :

- *Utilgjengeleg, ligg på veglaus side av elva (privat skogsveg stengt med bom)*
- *Vert ikkje brukt til nokon form for rekreasjon eller turgåing/turisme. Ligg innafor eit mindre bestandsområde for villrein, men reinsdyra bruker ikkje dette området, som ligg heilt i randsona. Viser her til uttale frå Villreinnemda. Dei to bekkane som vert omfatta av utbygginga er stort sett fullstendig tørrlagte i sommarhalvåret, noko som også var tilfellet dagen for synfaringa.*
- *Visuelt vert eventuelle inngrep i det som vert betegna som «sårbart høgfjellsområde» kun synleg i perioden mai-oktober frå gardstunet på Nese. Resten av året er lia dekkja av snø. Dette gjeld også området som er skogkledd i nedste del av lia. Her ligg det snø halve året, ellers vil dette verte usynleg grunna tett skogvekst. Frå Fv 344 og garden Nese er det kring 2 km i luftlinje til det eksponerte området øvst i denne lia.*
- *Vegen det er snakk om vil ikkje vere open for ferdsel utanom kontroll av anlegg. Tilkomst til denne vegen kan kun skje via privat skogsveg som er stengt med bom. Me merkar oss at fleire har innsigelsar mot bygging av veg, og meiner at bygging av anlegg utan veg kunne vore stilt som eit krav ovanfor utbyggjar som avbøtande tiltak. Ein slik veg vil uansett ikkje vere til noko større nytte for grunneigarane då området denne skal gå i ikkje har noko større bruksverdi.*

NVE seier vidare i sitt avslag at sjølv om både Vaksdal kommune og Hordaland fylkeskommune kan tilrå utbyggjing, set dei fram krav om at inngrepa ikkje gjev «varige sår i landskapet». Både kommunen og fylkeskommunen, endåtil Fylkesmannen har lista opp eit eller fleire forslag/krav til avbøtande tiltak me meiner NVE ikkje har teke omsyn til. Utbyggjar har sagt seg einig i alle innspel om avbøtande tiltak, utan at dette har blitt tillagt noko vekt. Dei ulempene NVE vektlegg som avgjerande i dette høvet kan me ikkje sjå er av ein slik art at dei vil kunne vere til hinder for gjennomføringa av prosjektet. (...)»

For fullstendig innhold i klagen viser vi til selve klagen i brev av 20.02.2017 (NVE-ref. 201004731-36).

NVEs vurdering av klagesaken

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

Vedtaket kan påklages, og klager har klagerett. Klagen ble sendt inn av Ole Jakob Nese på vegne av grunneierne 20.02.2017. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klager mener at NVE har tillagt Eksingedalen for stor verdi for allmenne interesser i sitt vedtak. Klager understreker at området er utilgjengelig og veiløst og at det er lite brukt til rekreasjon og friluftsliv. NVE er enig i dette når det gjelder Nonstadgilet som et avgrenset område. I vedtaket har NVE sett Eksingedalen under ett og siterer fra bakgrunn for vedtak:

«Eksingedalen og tilhørende landskapsrom oppleves som et godt ivaretatt natur- og kulturlandskap der små grender og gårdstun er omkranset av høye fjell og et levende fosselandskap, og dalen har høy verdi i seg selv, selv om dagens bruk til friluftsliv er noe begrenset. NVE legger til grunn at Eksingedalen har stor opplevelsesverdi, og at høyfjellet som omringer dalen er sårbare for inngrep.»

Med bakgrunn i denne vurderingen mener NVE at Nonstadgilet kraftverk er planlagt i en dal hvor natur- og kulturlandskapet har stor verdi. Landskapet i Eksingedalen og de negative konsekvensene ved bygging av nedgravd rørgate i sårbart høyfjell er vektlagt i NVEs vedtak.

Klager skriver videre at eventuelle inngrep i det som blir betegnet som «sårbart høyfjellsområde» kun blir synlig i perioden mai-oktober, og at området vil være dekket av snø utover dette. NVE mener at dette er irrelevant og har i sitt vedtak lagt vekt på at inngrepene knyttet til rørgaten vil være svært synlig i sommerhalvåret. For fullstendig innhold i NVEs vurdering se KSK-notat 18/2017 - bakgrunn for vedtak NVE referanse 201004731-35

Klager mener også at mye av argumentasjonen i NVEs vedtak ikke har tatt hensyn til de avbøtende tiltakene som har blitt foreslått av høringsparter. NVE er uenig i dette, og viser til at avbøtende tiltak omtales i vedtaket:

«Etter NVEs syn vil en utbygging av Nonstadgilet kraftverk etter omsøkt plan gi store inngrep i sårbart høyfjell. Tiltakshaver sier at anlegget ikke kan bygges med vannvei i tunnel, og NVE mener det er vanskelig å se for seg at de negative landskapsvirkningene ved en eventuell utbygging av Nonstadgilet kraftverk kan avbøtes i tilstrekkelig grad. Terrenget hvor rørgata er planlagt er bratt og har flere partier med fjell i dagen. Anleggsveien vil føre til store terrenginngrep og rørgaten må sprenges ned flere steder. Tiltaket ligger i overgangen mellom fjellbjørkeskog og høyfjellet, og dalsiden er nordøstvendt med lite solinnstråling, og det vil ta lang tid før området gror til igjen etter endt anleggsarbeid. Partiene med fjell i dagen vil ikke kunne tilbakeføres og vil gi store irreversible naturinngrep og medføre varige sår i landskapet. NVE mener det er liten tvil om at inngrepene vil være svært synlige i lang tid selv om det stilles vilkår om tilbakelegging og revegetering av veien. NVE ser det derfor som urealistisk at man kan gjennomføre de avbøtende tiltakene som Vaksdal kommune og Hordaland fylkeskommune forutsetter for å tilrå konsesjon til Nonstadgilet kraftverk. NVE mener tiltaket vil være i strid med OEDs retningslinjer for sårbart høyfjell, og virkninger for sårbart høyfjell vil veie tungt i avveiningen av fordeler og ulemper i konsesjonsspørsmålet for Nonstadgilet kraftverk.»

Det er særlig etablering av nedgravd rørgate som er lite forenelig med OEDs retningslinjer om å unngå store irreversible inngrep i sårbart høyfjell. NVE merket seg under behandlingen av saken at tiltakshaver

kunne imøtekomme flere av de avbøtende tiltakene som omhandlet revegetering og tilbakeføring av vei. Allikevel mener NVE at inngrepene vil bli store, så lenge vannveien ikke kan bygges som tunnel. NVE kan også dokumentere at søker har vurdert et tunnelalternativ ved å gi deres svar på høringsuttalelser (NVE-ref. 201004731-32). Her skriver tiltakshaver følgende: «*Krav om vannvei i fjell vil kunne gjøre prosjektet så mye dyrere at det ikke blir økonomisk realiserbart.*» NVE har derfor ikke vurdert dette nærmere.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 01.02.2017. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Grunneiernes klage på NVEs vedtak av 01.02.2017

Kopi til:

Norsk Vannkraft AS
Ole Jakob Nese